

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Полтавської області** щодо їх ділових очікувань*

IV квартал 2020 року

* Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Полтавської області в IV кварталі 2020 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств **Полтавської області** у IV кварталі 2020 року свідчать, що на тлі посилення карантинних заходів респонденти очікують уповільнення скорочення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні в наступні 12 місяці та стримано оцінюють перспективи розвитку своїх підприємств. Прогнозується посилення інфляційних та девальваційних процесів.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **уповільнення скорочення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – «мінус» 14.6% (у попередньому кварталі – «мінус» 22.0%) (графік 1), у цілому по Україні – «мінус» 24.4%;
- **прискорення зростання цін на споживчі товари та послуги:** 61.0% респондентів очікують, що інфляція перевищить 7.5% (у попередньому кварталі – 42.5%), у цілому по Україні – 50.8%. **Головними чинниками інфляції** респонденти називають витрати на виробництво та курс гривні до іноземних валют (графік 2);
- **подальше посилення девальвації національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікують 85.4% респондентів (у попередньому кварталі – 70.7%), у цілому по Україні – 87.1%;
- **фінансово-економічний стан підприємств на поточному рівні:** баланс відповідей – 0.0% (у III кварталі 2020 року – 2.5%). У цілому по Україні очікується незначне поліпшення фінансово-економічного стану – 1.3% (таблиця);
- **помірне зростання загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – 2.4% (у III кварталі 2020 року – 5.0%) (таблиця). Обсяги реалізації продукції на зовнішньому ринку зменшаться: баланс відповідей – «мінус» 11.1% (у III кварталі 2020 року – 23.5%). У цілому по Україні очікується помірне зростання обсягів реалізації: баланси відповідей – 7.1% та 3.8% відповідно;
- **зростання інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар:** баланс відповідей – 5.3% (у попередньому кварталі – «мінус» 2.6%). **Обсяг інвестицій на виконання будівельних робіт**, за оцінками респондентів, **зменшиться:** баланс відповідей – «мінус» 10.5% (у попередньому кварталі – 5.1%). У цілому по Україні баланси відповідей – 3.8% та «мінус» 4.5% відповідно;
- **зменшення кількості працівників** на своїх підприємствах третій квартал поспіль: баланс відповідей – «мінус» 20.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 17.1%) (графік 4), у цілому по Україні – «мінус» 9.9%;
- **зростання цін як на товари/послуги, що купуються, так і на продукцію власного виробництва** вищими темпами: баланси відповідей – 85.4% та 51.2% відповідно (у III кварталі 2020 року – 82.9% та 43.9%) (графік 6). На подорожчання товарів/послуг власного виробництва найбільше впливатимуть ціни на сировину та матеріали (графік 7);
- **уповільнення зростання витрат на одиницю продукції:** баланс відповідей – 50.0% (у попередньому кварталі – 46.5%), водночас **значне прискорення зростання витрат на оплату праці одного найманого працівника:** баланс відповідей – 65.9% (у III кварталі 2020 року – 45.0%) (графіки 6 і 4).

Основними чинниками, що обмежують спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти називають недостатній попит, занадто високі ціни на сировину, матеріали та енергоносії (графік 5).

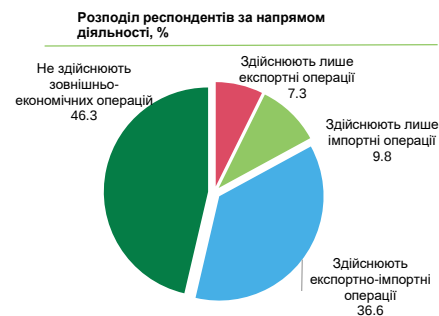
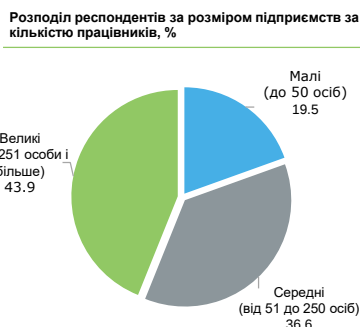
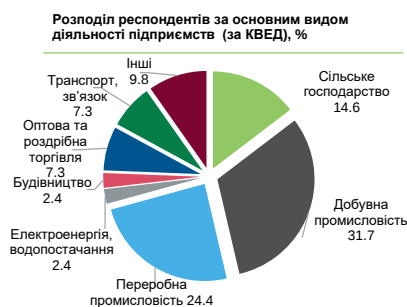
Очікується продовження зростання потреби підприємств області в позикових коштах найближчим часом (графік 8). 51.2% респондентів планують брати банківські кредити та надають перевагу національній валюті. Оцінки щодо посилення останнім часом жорсткості умов доступу до банківських кредитів зросли (графік 9). Головним стримуючим чинником залучення кредитних ресурсів залишалися занадто високі ставки за кредитами (графік 10).

95.1% респондентів області зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 96.9%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

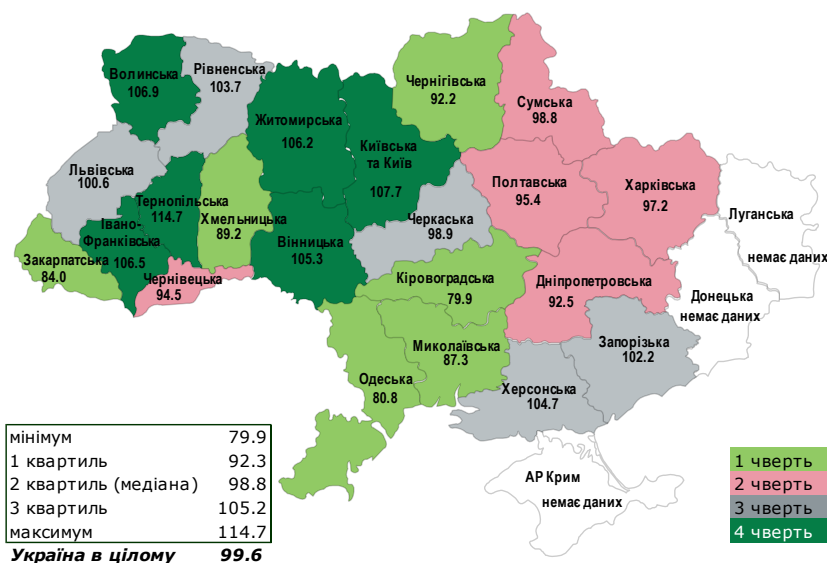
- **поточний фінансово-економічний стан поганий** третій квартал поспіль: баланс відповідей – «мінус» 17.1% (як і в попередньому кварталі), у цілому по Україні – «мінус» 3.2%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва залишається нижчий, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 24.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 26.9%);
- **підприємства області спроможні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних ресурсів:** баланс відповідей – 12.2% (у III кварталі 2020 року – 14.6%).

Паспорт вибірки^{1,2}

- період проведення – 05 листопада–01 грудня 2020 року;
- опитано всього 41 підприємство;
- репрезентативно за такими видами економічної діяльності, як сільське господарство, добувна, переробна промисловість та інші.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*кuartиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Полтавської області щодо ділової активності (за складовими)

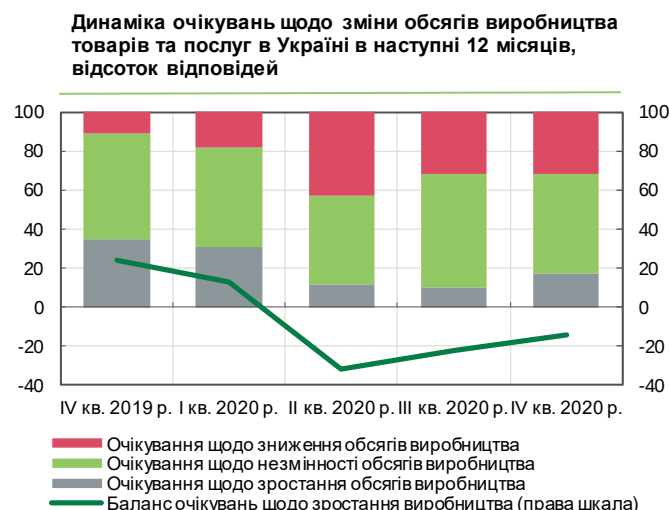
Баланси відповідей, %					
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	IV кв. 2019 р.	I кв. 2020 р.	II кв. 2020 р.	III кв. 2020 р.	IV кв. 2020 р.
фінансово-економічного стану	8.8	2.8	-16.7	2.5	0.0
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	13.9	10.3	-11.6	5.0	2.4
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	3.0	5.4	-32.6	5.1	-10.5
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	15.2	16.2	-18.6	-2.6	5.3
кількості працівників	-8.3	2.6	-13.6	-17.1	-20.0

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

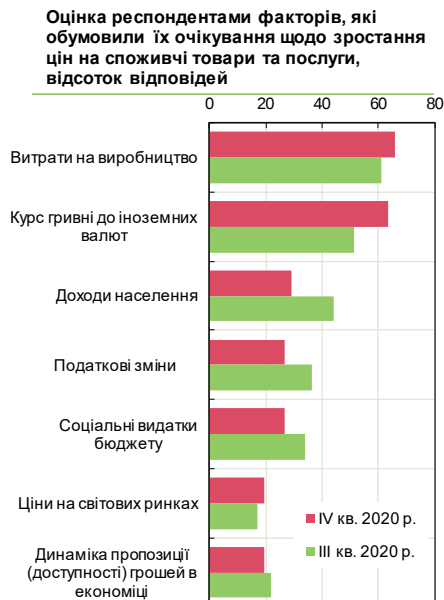
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

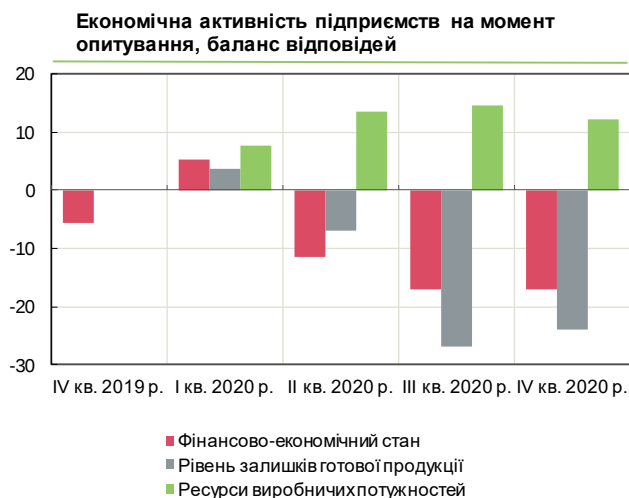
Графік 1

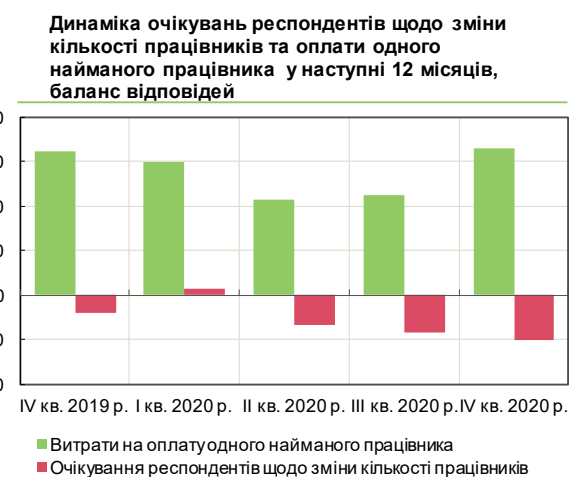
Графік 2

Графік 3

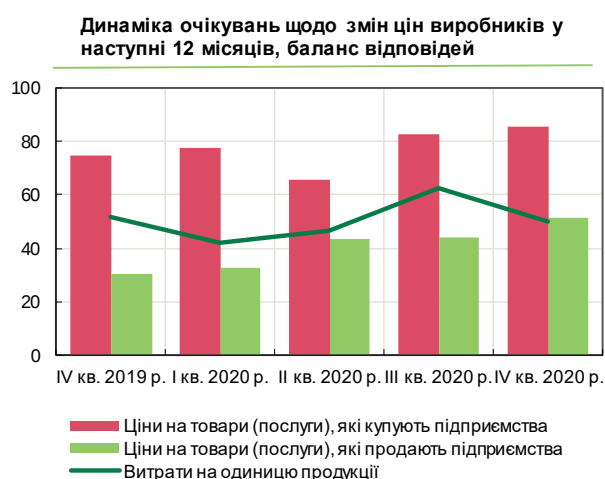
Графік 4

Графік 5

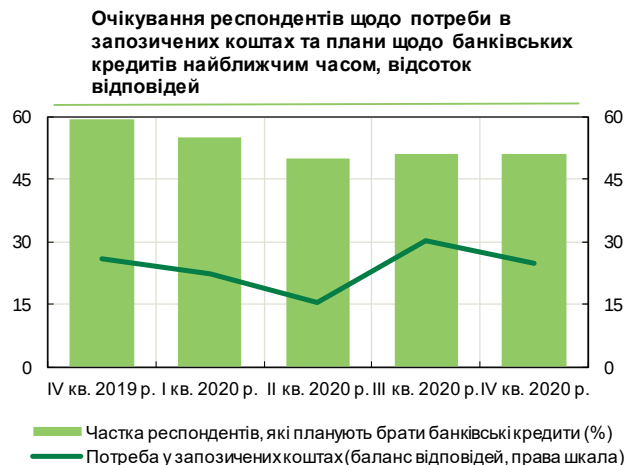
Графік 6

Графік 7

Графік 8

Графік 9

Графік 10

